U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mrákoty a Vojtěcha Šimíčka ve věci žalobkyně: **Y. M.**, zastoupené advokátkou Mgr. Martinou Šamlotovou, Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 7. 6. 2024, čj. OAM-56/ZA-ZA11-BA04-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 9. 2024, čj. 78 Az 2/2024-29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně má tureckou státní příslušnost, označuje se za Kurdku. V prosinci 2022 přicestovala do České republiky a požádala tu o mezinárodní ochranu. Nezískala ji. Uvedla totiž, že spolu s manželem Turecko opustila v obavě z pronásledování jednotlivcem – mužem, jehož žádost o ruku odmítla – a že chce v ČR zůstat, aby tu její nenarozené dítě mělo lepší budoucnost. Tyto skutečnosti ale nejsou dostatečným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (žalobkyně ani netvrdila, že jednání soukromé osoby bylo jakkoli podporováno nebo tolerováno státem). Žalobkyně neuspěla ani u krajského soudu, její kasační stížnost poté NSS odmítl pro nepřijatelnost (usnesením ze dne 27. 11. 2023, čj. 4 Azs 268/2023-24).

[2] V lednu 2024 žalobkyně podala opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. K této opakované žádosti uvedla, že o mezinárodní ochranu nyní žádá také její nedávno narozená dcera a že by celá rodina ráda zůstala v ČR – mimo jiné proto, že Kurdové mají v Turecku těžký život (za pověšení kurdské vlajky je například mohou obvinit z terorismu). Žalobkyně sama netvrdila, že by byla politicky aktivní; zopakovala, že z Turecka uprchla před pronásledováním ze strany soukromé osoby. Ministerstvo vnitra do spisu doplnilo informace o politické a bezpečnostní situaci v Turecku. Žalobkyně se s obsahem spisu neseznámila (nepřevzala si výzvu zaslanou na adresu, kterou nahlásila jako místo svého pobytu). Ministerstvo žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu označilo za nepřípustnou – žalobkyně totiž uvedla stejné důvody pro její podání jako v první žádosti a nezměnila se ani situace v Turecku. Ministerstvo proto řízení o žádosti zastavilo.

[3] Krajský soud v Ostravě následně zamítl žalobu proti rozhodnutí ministerstva. Uvedl, že ministerstvo si obecný povzdech, že mají Kurdové v Turecku těžký život, správně nevyložilo jako nové, azylově relevantní tvrzení. Žalobkyně totiž výslovně uvedla, že důvod její druhé žádosti je stejný jako důvod té první a že jím je pronásledování ze strany soukromé osoby. Nebylo tedy namístě, aby ministerstvo zjišťovalo podrobnější informace o situaci Kurdů v Turecku; ostatně ani žalobkyně nenavrhovala dokazování v tomto směru nějak doplnit.

[4] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (*stěžovatelka*) kasační stížností. Ministerstvo se podle ní mělo věnovat jejímu tvrzení, že v Turecku lidé nemohou veřejně přiznat svoji příslušnost ke kurdské menšině. Ministerstvo dále nevysvětlilo, na základě jakých informací dospělo k závěru, že se situace v Turecku nezměnila. Stěžovatelka souhlasí s krajským soudem, že žadatelé o mezinárodní ochranu musejí uvést úplné informace. Na druhou stranu bylo povinností ministerstva zjistit stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Proto měla být stěžovatelka při pohovoru dále tázána, jaké má v Turecku podmínky jakožto příslušnice kurdské menšiny.

[5] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[6] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[7] Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí, jaké důvody by měly svědčit pro její přijatelnost. Neoznačuje právní otázku, kterou se NSS dosud nezabýval, kterou NSS či krajské soudy řeší rozdílně nebo v níž je třeba změnit dosavadní judikaturu. O přijatelnosti kasační stížnosti nesvědčí ani závěry krajského soudu, byť s nimi stěžovatelka nesouhlasí. Krajský soud se totiž nedopustil hrubého pochybení při výkladu práva ani se bezdůvodně neodchýlil od ustálené judikatury.

[8] Opakovanou žádost o mezinárodní ochranu lze věcně posoudit, jen uvedl-li žadatel (nebo se jinak objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění žadatele předmětem zkoumání dříve a které svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a [§ 11a odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu]. Z ustálené judikatury NSS plyne, že pro přípustnost opakované žádosti je třeba, aby v konkrétním případě existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musejí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby cizinci nepodávali opakované žádosti účelově. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat úzce tak, aby byla respektována zásada právní jistoty, jejímž výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (usnesení NSS ze dne 31. 7. 2024, čj. 1 Azs 123/2024-41, bod 6 a judikatura tam citovaná). Z judikatury NSS dále vyplývá, že ačkoli postavení Kurdů v Turecku není optimální, neznamená to, že samotnou příslušností k této menšině by byla naplněna

intenzita pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona (usnesení ze dne 20. 6. 2024, čj. 1 Azs 53/2024-31, bod 7 a judikatura tam citovaná).

[9] Krajský soud nerozhodl způsobem, který by svědčil o hrubém pochybení při výkladu nebo uplatnění právě shrnutých východisek. Stěžovatelka ke své opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že z Turecka uprchla kvůli pronásledování ze strany jednotlivce. Totéž však uvedla už poprvé. Ministerstvo ani nezjistilo, že by se (relevantně) změnila situace v zemi stěžovatelčina původu. Podkladem pro své rozhodnutí přitom učinilo informace o zemi stěžovatelčina původu, zatímco stěžovatelka sama změnu tamější situace netvrdila. Nebylo proto nutné, aby ministerstvo podrobněji srovnávalo dřívější a aktuální situaci v Turecku; postačí jeho (podložený) závěr, že nenastala tak významná změna, která by odůvodňovala věcné projednání stěžovatelčiny žádosti (srov. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2020, čj. 2 Azs 302/2019-57, bod 17). Pro chybějící nové skutečnosti nebo zjištění nebylo možné stěžovatelčinu opakovanou žádost o mezinárodní ochranu věcně projednat. To, že je příslušnicí kurdské menšiny, jednak stěžovatelka mohla zdůraznit už při první žádosti, jednak to samo o sobě nic neznamená (respektive toto tvrzení samotné nezakládá právo na udělení mezinárodní ochrany).

[10] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatelka úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ministerstvu nevznikly žádné náklady vymykající se z běžné úřední činnosti.

[11] NSS nerozhodoval o stěžovatelčině návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O samotné kasační stížnosti totiž rozhodl bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů a návrh na odkladný účinek skončením řízení o kasační stížnosti pozbyl smyslu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu